

BÊN KIA BỨC TƯỜNG

* Thích Như Điển

(Viết để kỷ niệm nhân 30 năm thuyền nhân Việt Nam có mặt tại Berlin)

Hồi ấy nếu có ai đó muốn đi Berlin từ Tây Đức hay các xứ tự do khác thì phải nói rằng: "quan san cách trở"; nghĩa là khó khăn vô cùng mới xuyên qua được bức tường thành của Cộng Sản Đông Đức. Thời điểm ấy là trước ngày 9 tháng 11 năm 1989. Từ năm 1949 nước Đức đã bị chia đôi. Miền Đông theo chủ nghĩa Cộng Sản và miền Tây theo chủ nghĩa dân chủ tự do. Bức tường Bá Linh được xây dựng lên vào năm 1960 đến năm 1989 là 29 năm lịch sử.

Không ai là không biết những sự kiện lịch sử như thế; nhưng những thế hệ đến sau rất khó hiểu là làm sao bức tường ấy có thể bị sụp đổ được? Đây là lý do chính trị và sự ước vọng tự do của con người; nên nó đã tự hủy hoại bởi ý chí của những con người muốn phá vỡ nó.

Từ Hannover muốn đi đến Berlin thuở ấy, người ta có thể dùng máy bay của Anh. Chỉ 30 phút sau là bạn có thể có mặt tại sân bay Tegel ở Berlin. Sau ngày thống nhất đầu nước (1989) người Anh đã trở về nước và trao trả độc lập lại cho người Đức; nên người Anh cũng như quân đội của Mỹ, Pháp, Nga không còn có lý do gì nữa để ở lại quê hương này.

Cách thứ hai, người ta có thể dùng xe hơi hoặc xe lửa để đi từ Hannover, Eisenach, Nürnberg, Hamburg... để đến Berlin. Mỗi nơi như thế đều phải trải qua cả hai lần kiểm soát của bên Tây và hai lần kiểm soát của bên Đông. Marienborn là cửa ngõ để vào Đông Đức. Các nhân viên kiểm soát của Đông Đức mặt mày nghiêm nghị; miệng không bao giờ hở môi. Câu hỏi được đặt ra cho khách đi đường thật là nặng ký. Chẳng biết để làm gì? có lẽ để thị uy cho một chế độ? hoặc giả muốn chứng tỏ cho thế nhân biết rằng: Không ai ưu việt hơn chế độ Cộng Sản Đông Đức lúc bấy giờ?

Trước năm 1975 đã có mấy trăm sinh viên miền Nam Việt Nam sang du học tại Tây Đức và miền Đông Đức thuở ấy cũng có một số sinh viên đi du học từ miền Bắc Việt Nam theo chủ nghĩa Cộng Sản. Tất cả đều là người Việt Nam; nhưng hai bờ giới tuyến rất rõ nét; người bên này và kẻ bên kia, chẳng ai nhìn nhau và thăm hỏi nhau được. Tuy rằng: hai bên vẫn còn nói tiếng Việt, ăn cơm theo phong cách Việt Nam mà tư tưởng không phải thuần của người Việt Nam.

Đến năm 1976 trở đi, Tây Bá Linh đã bắt đầu nhận những người Việt tỵ nạn đến đây từ Lào. Số này tương đối ít, chỉ vài trăm người; nên báo chí ít lưu tâm đến. Sau khi cựu Thủ Tướng Tiểu Bang Niedersachsen là ông Dr. Albrecht nhận hơn 2.000 người tỵ nạn đến Hannover từ chuyến tàu Hải Hồng vào ngày 10 tháng 12 năm 1978 thì chính quyền Liên Bang Đức mới có chính sách nhận người tỵ nạn đến Đức qua nhiều diện rộng rãi hơn, như tỵ nạn chính trị, nhân đạo, đoàn tụ gia đình v.v...

Rất ít người muốn đến Berlin thuở ấy. Vì người tỵ nạn quan niệm rằng: Đã trốn chạy Cộng Sản Á Châu rồi; nay qua đây gặp Cộng Sản Âu Châu cũng thế thôi! nên họ ít muốn qua Tây Bá Linh là vậy. Nhưng rất ít người biết rằng: Thành phố Bá Linh là một thành phố rất đặc biệt. Đông Bá Linh do người Nga cai trị; chung quanh được bao bọc bởi bức tường chắn ở ngay giữa thành phố này. Tây Bá Linh bị bọc kỹ hơn; giống như một hòn đảo cô đơn của tự do nằm giữa chế độ Cộng Sản và nơi này các cường quốc Anh, Mỹ, Pháp cai trị. Đây là cái nhục của nước Đức với kết quả "tranh bá đồ vương" của Hitler thuộc chủ nghĩa diệt chủng.

Nhưng sau ngày 9 tháng 11 năm 1989 người Đức đã chứng tỏ cho thế giới về uy quyền của chủ nghĩa tự do là gì !

Muốn vào được Tây Bá Linh phải trình giấy thông hành một lần nữa cho hai bên Đông và Tây Đức. Quả thật đi trong một nước mà giống như đi trong thế giới ban đêm qua thế giới ban ngày; đi từ bóng tối ra cõi ánh sáng. Với đoạn đường từ Marienborn đến Tây Bá Linh chỉ gần 200 cây số mà phải đi đến 4 hay 6 tiếng đồng hồ kể cả thời gian kiểm soát.

Khi người tỵ nạn Cộng Sản Việt Nam có mặt, cũng là lúc nhiều nhu cầu được đặt ra như ma chay, cưới hỏi, Tết nhứt; hoặc lễ Phật Đản, Vu Lan v.v... Những năm 78, 79, 80 mỗi năm tôi thường hay qua Bá Linh nhiều lần để tham dự các đám tang hoặc giảng pháp. Sau đó Chi Hội Phật Tử Việt Nam Tỵ Nạn tại đây được thành lập; cho đến bây giờ chắc cũng đã gần 30 năm rồi. Những năm đầu tương đối vất vả; các anh chị em Phật tử và các Bác Đạo Hữu lớn tuổi phải mượn chùa của người Đức ở Frohnau để làm lễ. Hoặc tổ chức tại tư gia. Sau đó, qua việc thông dịch giúp đỡ người tỵ nạn của Đạo Hữu Trực Ngộ Phạm Ngọc Đảnh; ông ta đã liên hệ với Hồng Thập Tự Berlin và nhờ Hồng Thập Tự giúp đỡ tài chánh để Chi Hội có phương tiện thuê nơi chốn làm Niệm Phật Đường. Qua sự giúp đỡ ấy trong vòng 10 năm và qua 2 lần đổi địa chỉ Niệm Phật Đường đã đón nhận và mời gọi biết bao nhiêu con người yêu chuộng tự do đến đây để tạm trú trong thời gian chờ đợi ra trình diện chính quyền sở tại vào những ngày sau 9 tháng 11 năm 1989.

Đúng là:

*"Mái chùa che chở hồn Dân Tộc
Nếp sống muôn đời của Tổ Tông"*

Dĩ nhiên ngoài chùa ra còn có các Hội Đoàn Việt Nam của Người Việt Tự Do tại Bá Linh cũng giúp đỡ cho người tỵ nạn nữa; nhưng nay thì thời buổi hội nhập đã qua rồi; chỉ còn sống để bảo tồn và phát triển văn hóa tại đây; nên đa phần ai lo việc này; ít ai lo dùm cho ai nữa. Chỉ còn mái chùa Linh Thấu tại Bá Linh là vẫn còn đó qua 2 lần tạo mái, để nay mai sẽ sừng sững tại Bá Linh một ngôi chùa là còn vui buồn với nhân thế mà thôi.

Bây giờ nhiều người lớn tuổi đã ra đi; chỉ còn thế hệ con cháu ở lại, ngậm ngùi đưa tiễn những người thân của mình vào lòng đất lạnh, hay mang tro cốt của họ trở lại quê hương sau bao nhiêu năm sống gởi nơi xứ người. Theo sự đánh giá của những cơ quan công quyền Đức thì người Việt Nam chúng ta là một trong những dân tộc đứng đầu vào sự hội nhập tại Đức này. Riêng phần giáo dục gia đình và giáo dục học đường, người tỵ nạn Cộng Sản Việt Nam đều thành công; hơn 60% con em của chúng ta đều có mặt tại các trường Trung Học Đức. Có nhiều nơi tỷ số thông minh và học giỏi vượt quá xa người bản xứ. Ở đây chúng ta có thể lấy thí dụ của Dr. Philipp Röbler làm điển hình. Những ngày tháng đầu năm 1973 ông ta được sinh ra tại Sóc Trăng, Việt Nam; sau đó được Cô nhi viện Thiên Chúa giáo tại đó chăm sóc ông ta. Đó là một con người không biết mặt cha mẹ mình; không có một quê hương chắc thật; ngay cả không có tên gọi thuở ấy, mà nay sau 38 năm ở tại xứ Đức này ông ta đã là: Bộ Trưởng Bộ Kinh Tế và Giao Thông tại Tiểu Bang Niedersachsen. Rồi Bộ Trưởng Kinh Tế Liên Bang và nay (2011) là Đảng trưởng Đảng FDP, Phó Thủ Tướng của Cộng Hoà Liên Bang Đức kiêm Bộ Trưởng Bộ Kinh Tế Liên Bang. Trong tương lai, Việt Nam chúng ta ở tại Đức hy vọng sẽ có được nhiều Röbler như vậy. Chúng ta đến đây không phải chỉ để chia xẻ tự do với người Đức; đón nhận tấm lòng từ thiện của chính quyền và các cơ quan từ thiện Tôn Giáo, mà chúng ta còn phải có bốn phận đóng góp công sức, tài năng, thuế má cho nơi này, để xây dựng quê hương thứ hai này được giàu mạnh hơn; mặc dầu quê hương nơi chúng ta được sinh ra, chúng ta muốn cộng tác, giúp đỡ; nhưng chủ nghĩa chính là sự ngăn cách đôi bờ, ít có người Việt nào mạo hiểm dám buông lơi hai chữ Tự Do. Tục ngữ Nga có

câu: "*Khi người ta mất tự do rồi, lúc ấy mới thấy giá trị của sự tự do là quý*". Đúng vậy! những gì người ta đánh mất đi người ta mới thấy quý; lúc ấy hẳn đã quá trễ rồi. Vì sao thế? Vì "*Đứng gần núi không bao giờ thấy núi cao. Khi xa núi rồi mới thấy núi cao*". Đó là tục ngữ của Trung Quốc. Còn tục ngữ Việt Nam chứng minh cho việc này là: "*Khi còn cha mẹ ít ai để ý đến cha mẹ, khi cha mẹ mất đi rồi, lúc ấy mới tiếc thương, thì đã trễ quá rồi*".

Do vậy tri ân, cảm tạ là những điều nhân nghĩa mà con người không thể quên được; nhất là ai đã cứu mang chúng ta sống trong xã hội tự do này, để cho con cái của chúng ta được thành trưởng như ngày hôm nay? Nếu không phải nói là chính quyền và nhân dân Đức cũng như bao nhiêu chính quyền tự do khác đã cứu mang gần 3 triệu người tỵ nạn Việt Nam từ 1975 cho đến nay trong đó có gần 100.000 người Việt Nam tại Đức.

Năm nay 2011 các anh chị em tại Bá Linh làm lễ kỷ niệm tri ân người Đức và chính quyền sở tại lần thứ 30 để nói lên tấm chân tình "uống nước nhớ người đào giếng". Có như thế mới khỏi hối hận về sau là: phải chi hồi ấy tôi đã làm..., phải chi là điều không thực tế, mà hãy bắt tay để hướng về và tổ chức ngày lễ tri ân này là điều đáng nên làm vậy.-